

Uchwała nr 101
strony pracowników i strony pracodawców
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 20 października 2021 roku

**w sprawie uruchomienia przez Rząd RP Programu pomocy i ochrony miejsc pracy
i wynagrodzeń dla przedsiębiorców i pracowników przemysłu motoryzacyjnego
w Polsce, na zasadach wprowadzonych ustawą antycovidową z 31 marca 2020 roku
z późniejszymi zmianami**

Na podstawie art. 29 w związku z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 2232 z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1

W związku z bardzo trudną sytuacją przemysłu motoryzacyjnego partnerzy społeczni wnioskują do Rządu RP o pilne wypracowanie i uruchomienie *Programu pomocy i ochrony miejsc pracy i wynagrodzeń dla przedsiębiorców i pracowników przemysłu motoryzacyjnego w Polsce*.

Trudna sytuacja przemysłu spowodowana pandemią w 2020 roku, uległa w bieżącym, 2021 roku dalszemu pogorszeniu w ścisłym związku ze skutkami pandemii, przede wszystkim z powodu braku części i zakłóceń w łańcuchach dostaw, które w ostatnich miesiącach oznaczały przestoje, a w perspektywie kolejnych miesięcy brak możliwości wznowienia produkcji, co może oznaczać, bez wsparcia programem ochrony miejsc pracy, zagrożenie redukcją zatrudnienia. Problemy przestojów w przemyśle motoryzacyjnym dotyczą nie tylko Polski, ale całego świata. Jednak w wielu krajach regionu, gdzie w zakładach przemysłu motoryzacyjnego wprowadzono przestoje lub ograniczenie produkcji, wprowadzono ponownie *Programy pomocowe ze środków publicznych*. Zapewniają one dopłaty do wynagrodzeń, co pozwala na ochronę potencjału przemysłu motoryzacyjnego i dochodów pracowników. Takie rozwiązania wprowadzane są w Niemczech, Hiszpanii, Czechach i na Słowacji.

Warto podkreślić, że przemysł motoryzacyjny to prawdziwe koło zamachowe polskiej gospodarki. Polski przemysł motoryzacyjny to 145 mld zł wartości produkcji wyrobów motoryzacyjnych w 2018 roku, co oznacza, że motoryzacja jest drugim największym

sektorem w polskim przetwórstwie przesyłowym z udziałem ok. 13%. Sektor zatrudnia ok. 225 tys. pracowników z przeciętną pensją 5,6 tys. zł (8% więcej niż średnio w gospodarce). Wartość eksportu sektora w 2018 roku wyniosła 32,3 mld EUR, co stawia Polskę na czwartym miejscu w Unii Europejskiej i dziewiątym miejscu na świecie. Przemysł motoryzacyjny charakteryzuje silna proeksportowość, nawet do 85% produkcji w Polsce wyjeżdża na rynki zagraniczne, w segmencie producentów pojazdów, ten udział wynosi ponad 90%. Branża rosła w tempie rocznym 6,5% w latach 2005-2018 z tempem wzrostu segmentu części wynoszącym 9,4%. Polska jest zagłębiem producentów części z udziałem 59% w przemyśle motoryzacyjnym. Kłopoty tej branży i zatrudnionych pracowników wpłyną bardzo niekorzystnie na stan całej gospodarki. Dlatego tak ważne jest natychmiastowe podjęcie działań, które ochronią ten potencjał.

Wybuch pandemii koronawirusa, a obecnie problemy w łańcuchach dostaw dotyczą całej motoryzacji. Większość producentów pojazdów i producentów części motoryzacyjnych musiała na kilka tygodni lub nawet miesięcy całkowicie zamknąć swoje fabryki, a obecnie stosować przestoje lub ograniczenia produkcji. Spadki zanotował też sektor handlu i usług motoryzacyjnych. Straty w łańcuchu wartości przemysłu motoryzacyjnego są nie do odrobienia w roku 2021. Według ocen ekspertów branżowych straty w 2020 roku w porównaniu do roku 2019 wyniosły około 30%, a perspektywy bieżącego roku na skutek problemów z łańcuchem dostaw są jeszcze poważniejsze. Część ekspertów oczekuje powrotu do stanu z roku 2019 dopiero w roku 2022 roku.

Dlatego partnerzy społeczni wnioskuje o uruchomienie programu dla przemysłu motoryzacyjnego jeszcze w IV kwartale 2021 roku. Warto podkreślić, że uchwałą nr 90 w sprawie wsparcia dla przemysłu motoryzacyjnego, Rada Dialogu Społecznego, podjęła na posiedzeniu 30 września 2020 roku, a od tego czasu sytuacja uległa dramatycznemu pogorszeniu. Program powinien opierać się na rozwiązaniach zawartych w *ustawie antycovidowej* z marca i grudnia 2020 roku.

Partnerzy społeczni wnioskuje o wykorzystanie we wprowadzanych programach wypracowanego i stosowanego rozwiązania, z ewentualnymi korektami:

Art. 15 g: wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy ze środków FGŚP - zakończony nabór (termin upłynął 10 czerwca 2021)- wprowadzony ustawą z dnia 31.03.2020.

Przedsiębiorcy uprawnieni do uzyskania pomocy

Każdy **przedsiębiorca** w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, z późn. zm.),..:

1. **U którego** wystąpił **spadek obrotów** gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, przez co rozumie się spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:
 - **nie mniej niż o 15%**, obliczony jako **stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych**, przypadających w okresie **po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczeń**, w porównaniu do łącznych obrotów analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, tj. w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego;
 - **nie mniej niż o 25%**, obliczony jako **stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego**, przypadającego **po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczeń**, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, tj. w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.
2. Który na dzień 31 sierpnia 2021 roku prowadził działalność gospodarczą oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007 w szczególności jednym z kodów PKD,: **29 – produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli**; 45.11.Z -Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek; 45.19.Z -Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli; 45.20.Z - Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli; 45.31.Z - Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli; 45.32.Z - Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli; 45.40.Z - Sprzedaż hurtowa i detaliczna motocykli, ich

naprawa i konserwacja oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna części i akcesoriów do nich, i którego łączny przychód z tej działalności w rozumieniu przepisów podatkowych uzyskany w okresie trzech miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku **wyniósł co najmniej 50% w stosunku do łącznych przychodów przedsiębiorcy uzyskanych w tym okresie;**

3. **Który nie zalega w regulowaniu zobowiązań** podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy **do końca trzeciego kwartału 2019 r., z wyjątkiem przypadku, gdy przedsiębiorca zawarł umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych lub otrzymał decyzję urzędu skarbowego** w sprawie spłaty zadłużenia i terminowo opłaca raty lub korzysta z odroczenia terminu płatności.
4. **Wobec którego nie zachodzą przesłanki do ogłoszenia upadłości**, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 498, z późn. zm.).
5. **Który zawarł porozumienie** w zakresie obniżenia wymiaru czasu pracy pracowników lub objęcia pracowników przestojem ekonomicznym.

Zakres pomocy na ochronę miejsc pracy

Przyjęte rozwiązania mają chronić miejsca pracy w okresie wprowadzonego przez przedsiębiorcę **przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, a także po tym okresie.**

1. **Prześtój ekonomiczny** to okres niewykonywania pracy przez pracownika z przyczyn niedotyczących pracownika pozostającego w gotowości do pracy.
 - Pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym pracodawca wypłaca wynagrodzenie obniżone nie więcej niż o 50%, nie niższe jednak niż w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.
 - W przypadku przestoju ekonomicznego maksymalna **kwota dofinansowania (z FGŚP)** na pracownika wyniesie 1.651,02 zł (brutto) plus składki na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawcy w przeliczeniu na pełny etat (przy założeniu składki na

ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,67%). Dofinansowanie przysługuje z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

2. **Obniżony wymiar czasu pracy** przez przedsiębiorcę, to wymiar czasu pracy pracownika z przyczyn nie dotyczących pracownika. Przedsiębiorca może obniżyć wymiar czasu pracy o 20% nie więcej niż do 0,5 etatu.
 - Wynagrodzenie z tytułu obniżonego wymiaru czasu pracy nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę ustalane na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy. Przepis wprowadza gwarancję minimalnego wynagrodzenia za pracę po obniżeniu wymiaru czasu pracy do 20% z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy pracownika przed jego obniżeniem.
 - W przypadku obniżonego wymiaru czasu pracy maksymalna **kwota dofinansowania** (z FGŚP) na pracownika wyniesie 2.272,62 zł (brutto) plus składki na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawcy od przyznanego świadczenia w wysokości 407,48 zł, tj. łącznie 2680,1 zł (przy założeniu składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,67%). Dofinansowanie przysługuje z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.
3. Przedsiębiorcy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy **przysługują środki** z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych **na opłacanie składek** na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy (powyżej przy wyliczeniach kwot maksymalnych wskazano już wysokość dofinansowań z uwzględnieniem składek od przyznanych świadczeń) od przyznanych świadczeń.
4. Wymienione wyżej świadczenia przysługują przedsiębiorcy przez łączny okres **3 miesięcy**. We wniosku o przyznanie z FGŚP środków na wypłatę świadczeń należy określić okres od kiedy – do kiedy przedsiębiorca wnioskuje o świadczenia. Termin ten nie może przypadać wcześniej niż od dnia wejścia w życie ustawy COVID-19, a także od dnia wprowadzenia przestoju ekonomicznego lub obniżonego czasu pracy na podstawie zawartego porozumienia.

Wyłączenia pracowników

Przedsiębiorca:

- nie może otrzymać pomocy w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłaty na rzecz ochrony miejsc pracy (wynagrodzenia, składki),
- nie może otrzymać dofinansowania do wynagrodzenia pracowników, którzy w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku uzyskali wynagrodzenie wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

Procedura postępowania w sprawie przyznania świadczeń

1. Świadczenia przyznawane są na podstawie **wniosku złożonego przez przedsiębiorcę do dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy.**
 - Wniosek o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy:
 - do wypełnienia w przez przedsiębiorcę w postaci elektronicznej jest udostępniany w ramach portalu Praca.gov.pl.
 - dopuszcza się złożenie wniosku w formie papierowej, jednakże w związku z COVID-19 rozpatrzenie wniosku w formie papierowej może trwać dłużej, co w konsekwencji opóźni przekazanie środków finansowych. Należy mieć na uwadze, iż w związku z COVID-19 może wystąpić czasowe zamknięcie WUP dla obsługi interesantów, co skutkować może koniecznością złożenia wniosku w innym terminie. Z uwagi na powyższe zaleca się złożenie wniosku w formie elektronicznej.
 - Do wniosku należy załączyć:
 - kopię porozumienia z m.in. zakładową organizacją związkową lub przedstawicielami pracowników określającego warunki i tryb

wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy (plik w formacie np. jpg lub pdf),

- wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń wypłacanych z FGŚP (wg. określonego wzoru) dostępnego elektronicznie (plik w formacie xls lub xlsx). Przedsiębiorca zobowiązany jest do wprowadzenia do wykazu pracowników, w odniesieniu do których ubiegał się będzie o dofinansowanie,
 - kopię pełnomocnictwa w przypadku osoby upoważnionej do reprezentacji (plik w formacie np. jpg lub pdf).
- Wraz z wnioskiem należy przekazać umowę o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19, wg określonego wzoru (plik w formacie pdf). Umowa ma charakter nieedytowalny i wymaga wyłącznie dołączenia do wniosku przez przedsiębiorcę,
 - We wniosku o przyznanie świadczeń przedsiębiorca składa oświadczenia o tym, że:
 - jest przedsiębiorcą,
 - wystąpił u niego spadek obrotów,
 - nie zachodzą wobec niego przesłanki do ogłoszenia upadłości,
 - nie zalega ze zobowiązaniami publiczno-prawnymi,
 - wykaz pracowników nie obejmuje pracowników, którzy uzyskali wynagrodzenie wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z FUS,
 - nie ubiega się o pomoc w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów (wynagrodzenie, składki),
 - zamierza/nie zamierza skorzystać ze zwolnień w opłacaniu składek na ZUS, o których mowa w ustawie COVID-19).

- **Oświadczenia przedsiębiorca składa pod rygorem odpowiedzialności karnej.**
 - **Umowę wraz z wypełnionym wnioskiem i dołączonymi do niego załącznikami** (tj. kopią porozumienia, wykazem pracowników uprawnionych do świadczeń oraz pełnomocnictwem (jeśli dotyczy)) **należy podpisać za pomocą kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub podpisu zaufanego.** Podpisana umowa oraz wniosek wraz z załącznikami stanowią integralną całość, którą należy przesłać w postaci elektronicznej do właściwego wojewódzkiego urzędu pracy.
2. **Wypłata świadczeń** następuje **na podstawie umowy** zawartej między dyrektorem wojewódzkiego urzędu pracy a przedsiębiorcą w transzach miesięcznych (ilość transz - uzależniona jest od okresu na jaki wnioskowana jest pomoc), w oparciu o złożony wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń. Przekazanie środków przez dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy następuje na rachunek przedsiębiorcy wskazany we wniosku.
 3. Po otrzymaniu świadczenia z FGŚP **przedsiębiorca zobowiązany jest do wypłaty wynagrodzenia pracownikom** - odprowadzając od niego należne składki oraz zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Ochrona pracownika

Przedsiębiorca, który na podstawie umowy o wypłatę świadczeń otrzymał z Funduszu środki na rzecz ochrony miejsc pracy **nie może wypowiedzieć umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracownika** w okresie lub w okresach pobierania przez pracownika świadczeń finansowanych z Funduszu oraz w okresie lub w okresach przypadających bezpośrednio po okresie lub okresach pobierania świadczeń finansowanych, nie dłużej jednak niż przez łączny okres ich pobierania (tj. max. 3 miesiące).

Obowiązki przedsiębiorcy wynikające z zawartej umowy

Przedsiębiorca, który na podstawie umowy o wypłatę świadczeń otrzymał z Funduszu środki na rzecz ochrony miejsc pracy **jest obowiązany do:**

- wykorzystania środków na warunkach określonych w umowie,

- nie wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika w okresie pobierania przez pracownika wynagrodzenia z dofinansowaniem z FGŚP,
- nie wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika, pracownikom objętym dofinansowaniem ze środków FGŚP, przez okres kolejnych miesięcy odpowiadający długością liczbie miesięcy dofinansowania z FGŚP,
- udokumentowania wykorzystania środków zgodnie z przeznaczeniem, w terminie do 30 dnia po otrzymaniu ostatniej transzy świadczenia,
- udokumentowanie zatrudniania pracowników, na których otrzymał świadczenie w stosownych okresach,
- zwrotu niewykorzystanych środków w ww. terminie.

Partnerzy Społeczni apelują do Strony Rządowej o pilne uruchomienie wsparcia dla branży motoryzacyjnej, firm i przede wszystkim pracowników.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała przyjęta podczas posiedzenia plenarnego Rady Dialogu Społecznego w dniu 20 października 2021 r.